

ΔΙΑΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

αὶ ὁδοὶ αὐταὶ, ἀλλὰ καὶ ὁ πεζοπόρος δύναται νὰ ἔχη ὕδωρ, ἂν ἐπιθυμῇ. Μεγάλα πῆλινο λάγηνοι ἐπὶ ἀραμπάδων ἴστανται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ τοῦ κυπέλλου προσηρηθέντος, καὶ ὁ σακκάς μεταφέρει πανταχόσε πρὸς πώλησιν τὸ ἐρατεινὸν ὕδωρ τοῦ Νείλου. Ἄρτοπῶλα παρελεύουσιν ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τὰ υπαίθρια μαγειρεία, μετ' ἐστρωμένων τραπέζων, ὅπου ἡ πτωχοτέρα τάξις σιτίζεται. Ὀλίγον παρέκει εἶνέ τις βέβαιος ὅτι θὰ συναντήσῃ ἀγέλην καμήλων. Ἄμα τὰς ἴδῃ ὁ περιηγητὴς δὲν δύναται νὰ μὴ ἐπιφωνήσῃ «ὦ!» Ἐν τῇ διανοίᾳ πολλῶν Ἀμερικανῶν ἡ κάμηλος ἔμεινεν ὡς ἡ συνοδὸς τῶν οὐρῶν καὶ τῶν χανουμισσῶν, ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὅτε εἶδον ἐν τοῖς μεγάλαις ἵπποδρόμοις τὴν πομπώδη παρέλασιν τοῦ χαρμεῖου, εἶδος φανταστικῆς παραστάσεως. Βραδύτερον ἢ ἐντύπως αὕτη δυνατόν ν' ἀνεμίχθη μετὰ τῆς στερεοτύπου εἰκόνας τοῦ Ἀραβῆ, τοῦ ὀδηγοῦντος ἐν τῇ ἐρήμῳ τὴν κάμηλον, ὑπὸ τὸν ἐρυθραίνοντα ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ δύνοντος ἡλίου οὐρανόν. Ἄλλὰ βλέπων τις ἐνταῦθα τὰς καμήλους μεταφερούσας λίθους καὶ πλίνθους, φαντάζεται ὅτι ἐφθασεν εἰς τόπον ὄνεϊρων.

Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν σπαταλῶσι τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν ἀνατολικότητα τῆς καμήλου. Ἄλλὰ μανθάνομεν ἐν καιρῷ ὅτι ἐπηνέθη δι' ἀρετὰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει. Εἶνε φιλόπονος, ἀλλ' ἐξορλεῖ ἀδικόπως τὴν φιλοπονίαν τῆς· δυνατόν νὰ μὴ ἐνοχλῇ

τινα μετὰ τὴν δίψαν τῆς, ἀλλ' ἐκδικεῖται διὰ τοῦ βόγγασμου τῆς. Ἐκεῖθεν τῆς γεφύρας τοῦ Νείλου φθάνει τις εἰς ἀγρὸν πλήρη ἐκ τῶν ζώων τούτων, ὄλων γονατιζόντων κατὰ τὸν ἰδιόζοντα αὐτοῖς ἀλλόκοτον τρόπον, μετὰ τὰ ὀπίσθια σκέλη των ἀνεστραμμένα· ἐκεῖθεν σηκώνουσι τοὺς μακροὺς λαιμούς των διὰ νὰ κυττάξουν τοὺς διαβάτας. Ἄλλ' ὅπως ἐκτιμήσῃ τις τὸν λαιμὸν καμήλου πρέπει νὰ ἐπιβαίνειν ὄνου· τότε, ὅταν τὸ ζῶον ἔρχεται ὀπίσθεν καὶ ὑψοῖ τὸν τράχηλον, ὁ λαιμὸς του φαίνεται ὅτι εἶνε τὸ ὑψηλότερον πρᾶγμα ἐν Κάϊρῳ, ὑψηλότερος τῆς αἰτίας.

Ἐκεῖθεν τῆς γεφύρας ἡ ὁδὸς παραπορεύεται τὸν ποταμόν. Τὸ παλάτιον ἴστανται χωριστὰ ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ περικυκλοῦται ἀπὸ εὐρεῖς κήπους. Ἀντικρὺ τῆς κεντρικῆς στοᾶς εἶνε ὁ τάφος τοῦ Μαριέτ πασᾶ, ἱδρυτοῦ τοῦ μουσείου, ὑψηλὴ σαρκοφάγος ἀντιγεγραμμένη ἐξ ἀρχαίου. Ὁ Μαριέτ πασᾶς κατήγετο ἐκ Βουλώνης. Δεῖγμα τι μουμίας ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη τῶν σχολείων ἐπέσυρε τὸ πρῶτον τὴν προσοχὴν του πρὸς τὰς αἰγυπτιακὰς ἀρχαιοτήτας, καὶ τῷ 1850 ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Χεδίβης Σαῖδ τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἱδρῦσῃ μουσεῖον, καὶ ὁ διάδοχος τοῦ Σαῖδ Ἰσμαῆλ ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφάς, ἀναθεῖς εἰς τὴν φροντίδα του ὅλας τὰς ἀρχαιοτήτας τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Μαριέτ ἔκαμε χρῆσιν τῆς πληρεξουσιότητος ταύτης μετὰ νομοσύνης καὶ δραστηριότητος, ἀφιερῶσας εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του τριακονταετὴς διάστημα. Ἐτελεύτησεν ἐν Κάϊρῳ, ἐν ἡλικίᾳ 61 ἐτῶν, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1882. Ὁ Γάλλος οὗτος κατώρθωσε πολλὰς σπουδαίας ἀνακαλύψεις, καὶ περιέσωσε τῇ Αἰγύπτῳ τὰς ὑπολοίπους ἀρχαιοτήτας· πρὸ τοῦ καιροῦ του, οἱ θησαυροὶ τῆς ἐκλέπτοντο καὶ ἐπωλοῦντο ἀπὸ ὄλους.

Ὁ συλλογισμὸς ὁ ἐπιφοιτῶν εἰς ὄλους τοὺς περιηγητὰς ἐν τῇ παραδόξῳ ταύτῃ χώρᾳ εἶνε πόσοι καὶ πλουσιώτεροι θησαυροὶ θὰ μένωσι κεκρυμμένοι! Ἡ μάστιγα πασῶν περισπούδαστος τῶν προσφάτων ἀνακαλύψεων ἦτο ἡ εὐρεσίς των Φαραῶ, τῷ 1881. Ἡ ἱστορία τῆς εὐρέσεως ταύτης ἐδημοσιεύθη πανταχοῦ τοῦ κόσμου, καὶ δὲν θὰ εἶχε τὸν τόπον τῆς ἐδῶ. Ἄλλὰ πολὺ τυχερότερος θὰ ἦτο, ὅστις ἤθελεν ἀκούσῃ ἀπ' εὐθείας τὴν διήγησιν ἐκ στόματος τοῦ Αἰμιλίου Βρούξ, τοῦ φύλακος τοῦ μουσείου, καθ' ὅσον ἡ βραχεῖα καὶ ζωντανὴ διήγησίς του μέγιστον προσθέτει θέλγητρον εἰς τὰ ἐκπληκτικὰ γε-